

Probeer Scherven zyn een soort van diepe bakjes of schooteltjes, en werden in Duytsland veel gebruykt om Goud of Zilver voor de balk in 't vier op smeedig te blaasen, en ook om ers-proeven op de rooster en werden ook geparst, of geslaagen gelyk de Kroesen.

Van Testen wat dat zyn en hoe die te maaken.

EEn Test is dat Instrument, door welkers behulp in 't vier, alle Lood, Tin en Kooper, van 't Zilver kan werden afgetrokken, en dat heerlyk lighaam zuyver op zich zelfs wert gebracht, (tér zyden gestelt zynde, het wynigje dat het Zilver altoos behoud, het welk voor Kooper werd gehouden.)

Tot Goud dienen dezelve, om dat over heerlyk Metaal, van alle andere Metaalen te schyden, Zilver alleen uitgezondert. Welke twee Weereld-Goden (namentlyk Zilver en Goud) zo naau aan malkander zyn verbonden, dat die zonder malkander te verlaaten het heetste vier uytstaan, en niet zyn te ontbinden, als door heet en kout vier te zamen, en dan nog zeer zelden geheel of nooit, waar van hier na breeder.

Nu dan tot een Test, neemt een Ysere ringh, die aan de eene kant wat wyder als aan de andere is, op dat de ingeparste as daar te vaster in kan zitten, en geschikt na

de groote van 't Zilver, of Pajement dat men daar op wil fineeren, tot een mark Zilver maakt men de ring na giffing zo groot, dat die met as gevolt zynde 10. mark kan houden, de hoogte van die Test-Ringen is ordinaar na deszelfs wyten gereguleert, zo dat een ring 8 du. in zyn Diameeter zynde dan 3 du. hoog genoegh is, en vervolglyk, dog zo is 't altyd beeter wat te hoog als te laag.

Zulken ring dan hebbende, zo vold die met zulke as, als tot de kapellen is geleert, slaat die met een Houten-Haamer zo vast in de zelve als doenlyk is, dat gedaan zynde, keert die om, schrabt met een Yfer daar een vinger dikte as of wat meer uyt, dan vold die weer gehoopt vol, en slaat die opgevolde as, weer na vermoogen neer, voorts maakt die kant dat de nauste, en boodem des Test is, geheel vlak, keert die Test dan weerom, en schrabt van booven (dat is de wydste zy des Test,) een holligheyt die in 't midden diep, en na de kanten schuyn opgaat, en wel zo groot als u dunkt dat tot het Zilver, en lood dat daar opgesmolten staat te werden, van nooden is, dan rolt die holligheyt met een houten bol of kloot voorts zo glad en vast als mogelyk is, dus behandelt zynde is de Test gered, ten ware dat men daar klaar op wilde brengen, zo moest die ook weer vast werden gerold, dog tot fineeren in 't groot is dat onnodig.

Voorts

Voorts moeten die Testen in de lucht droogen, wel droog zynde, zo legt men in 't vernuys of Wind-Oven, een vlakke bodem als by de kapellen geleert is, stroyt daar wat been of ander as op, en zet die Test daar wel vast en vlak op neer, men legt koolen in en om dezelve, laat die zoetjes wel door-gloejen, gloejent zynde, zo blaast met een hant-blaas-balk, de Koolen en as daar uyt, voorts handelt met het opzetten van het pajement zo als voor gezeght is. En in plaats van een Moffel, kan men hier een blok gebruyken, om rasser voort te koomen, dog zo is een Moffel altoos het beste en 't zindelykste om dat men onder dezelve, het Zilver in 't vier heeter kan zien. De figuur eens Test is de kapellen in allen deelen gelyk, ter zyden gestelt, dat een Test grooter, en om die zwaarte die dezelve houden moet, met een Yser band, of Hoepel te zamen is gebonden, en wert in 't Prentje fol. 4. met 25 aangeweesen.

Groote quantiteiten werden ook wel voor de blaasbalk gefineert dan maakt men een hol in de vloer van 't vernuys, zo groot dat de Test daar fraay in kan staan, en zo diep dat die daar in gezet zynde booven met de vloer gelyk komt, welke Test in dat hol met zant heel vast werd gepakt of gestamt, en wel zo geschikt, dat de wind uyt de blaas-balk koomende, vlak over de zelve kan stryken, en op deeze wys neemt men

het loot raffer te kunnen verblaafen, dat ik de bevindinge overlaat. Voorts is van gemakelyke Fineer-Ovens tot groot, reeds voor gemelt.

Hoe men Goud van Zilver scheidt.

TOt dus ver, van 't fineren, of scheiden, in 't klein en groot, van Zilver, daar niet anders als Lood, tin of Kooper in is, zynde gehandelt, zo zal men hier zien hoe die twee beminde lichaemen ook kunnen gescheiden werden.

Het Zilver dan, daar Goud, en te gelyk, veel of weinig koper in is, moet eerst ter Test, of Kapel werden gebragt, en zo werden behandelt, als van 't fineeren, des Zilver zonder Goud gezegt is. Dog met dit onderscheidt, dat het Goud houdent Zilver, op 't laast heeter moet werden gestookt, om reeden, dat het Kooper geheel werd uitgetrocken, en niets als Goud en Zilver op die Test of Kapel overblyft. Maar dus behandelt zynde, zo is het Kooper en Lood daar wel uit, maar het Goud en Zilver blyft als dan nog in een lichaem verbonden.

Om die twee gelieven te scheiden, zo smelt het tot dus ver gefineerde Zilver en Goud over, giedt dat aan een Kistelier, slaat het dun, (hoe dunder hoe beeter) snyd het aan kleine vierkante stukjes, wind die op
een